

·Απὸ ποῦ ἐρχόμεθα καὶ ποῦ πηγαίνομεν;

·Ο Χριστὸς εἰς αὐτὸν τὸ ἐρώτημα ἀπαντᾷ ὡς ἔξῆς: «ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ πρὸς τὸν Πατέρα μου πορεύομαι». Αὐτὴν ἀκριβῶς είνει ἡ ἀκριβεστέρα καὶ μοναδικὴ ἀπάντησις εἰς τὸ ἀπόλυτον αὐτὸν καὶ αἰώνιον ἐρώτημα, καὶ δὴ ἀπάντησις ποὺ παρέχει παρηγορίαν, χαρὰν καὶ εὐτυχίαν. Τὸ ἀνεξίγνιαστον βάθος ἀπὸ τὸ δοπίον προερχόμεθα καὶ εἰς τὸν δοπίον πηγαίνομεν, είνει δὲ Θεὸς Πατήρ. Μὲ αὐτὴν τὴν ἀπάντησιν ἀφανίζεται κάθε φόβος καὶ φρίκη τελείας ἐκμηδηνίσεως.·Ο "Αγνωστος Θεὸς—Πατήρ καὶ ἡμεῖς εἴμεθα τὰ τέκνα αὐτοῦ τοῦ Πατρὸς. Αὐτὴν είνει ἡ ἀλήθεια τῆς ἀποκαλύψεως τὴν ὅποιαν ὁ ἀπ. Παῦλος ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς·Αθηναίουςσοφοὺς καὶ μαζὸν μὲ αὐτοὺς εἰς δλην τὴν σύγχρονον ἐπιστήμην καὶ φιλοσοφίαν. Αὐτὴν τὴν ἀποκάλυψιν εἰμποροῦσαν νὰ δεχθοῦν μόνον δοι εἰχαν ἐγείρει καὶ ἀφιερώσει βιωμὸν εἰς τὸν "Αγνωστον Θεὸν, μὲ ἄλλους λόγους δοι είχαν ἰδεάν περὶ τῶν δρίων τῆς γνώσεως καὶ περὶ τῆς ἀπολύτου ὑπάρξεως ποὺ εἰνίσκεται πέραν τῶν δρίων αὐτῆς τῆς γνώσεως.·Η ἀλήθεια τῆς ἀποκαλύψεως είνει πολὺ εὐρυτέρα ἀπὸ δλας τὰς κοίσεις τοῦ νοῦ μας· εἰνε ὅχι μόνον γνῶσις, ἀλλὰ καὶ συγκίνησις, συναίσθημα, βίωσις πραγματικοῦ δεσμοῦ, ἀλήθεια τῆς καρδίας.

Καὶ πράγματι. Τὸ διτὶ ἔχω πατέρα δὲν είνει μόνον ἀπλῆ διέμε γνῶσις καὶ λογικὴ κρίσις, ἀλλὰ κατέπιον περισσότερον:·Ζωντανὸς ἐσωτερικὸς ψυχικὸς δεσμὸς, ἀγάπη, κίνησις τῆς καρδίας καὶ ἀκόμη περισσότερον: δεσμὸς ποὺ ἐπὶ τέλους είνει ἀσύλληπτος εἰς τὸν νοῦν καὶ δύμας τόσον πραγματικὸς ὥστε τὸν αἰσθάνομαι καὶ τὸν ζῷο μὲ τὴν ὑπαρξίαν μοὺ ὅλοληρον.·Η ἀλήθεια τῆς ἀποκαλύψεως ποὺ μᾶς ἐφανέρωσεν ὁ Χριστὸς δὲν είνει κατὶ παράλογον ἀπὸ ἐπόψεως λογικῆς.·Απέναντις, τὴν οἰκειοποιούμεθα σὰν κάτι σοφὸν καὶ βαθὺ διότι, πράγματι, ἡ μυστηριώδης καὶ ἀγνωστος πραγματικότης ἀπὸ τὴν δοπίαν προερχόμεθα, σὰν νὰ μᾶς γεννᾷ·είνε δῆλα δὴ ὄντως ὁ πατήρ μας ποὺ μᾶς δίδει τὴν ζωὴν καὶ ἔπειτα πάλιν μᾶς δέχεται εἰς τὰς ἀγκάλας του. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς λέγομεν, διτὶ δὲν εἰμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀντίθεσις καὶ σύγκρουσις μεταξὺ τῆς ἐπιστήμης—γνώσεως καὶ τῆς θρησκείας—ἀποκαλύψεως.

·Οσον διλιγωτέρας τροφὰς ἔχομεν, τόσον περισσότερας εἰμποροῦμεν νὰ μιωτάωμεν. Τὸ διλιγώτερον δίδει τὸ περισσότερον.·Ο ἀληθινὸς ὅρος, δὲ "Αρτος τῆς 'Αληθείας, ίκανοποιεῖ περισσότερον δοσον είνει διλιγώτερος.

ΑΠΟΤΑΕΠΙΚΑΙΡΑ

BYZANTINOS ELLINISMOS

Εἰς τὰς 'Αθήνας πρό τινων ἡμερῶν ἔγειναν τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου καὶ διοιστικοῦ βιζαντινοῦ μουσείου ἐν συρροῇ τῶν ἐπιφανεστέρων ἀντιτροώπων τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐννοούντων τὴν σημασίαν τοῦ βιζαντινοῦ πολιτισμοῦ. Δεδομένου δοτος διτὶ δὲ πολιτισμὸς αὐτὸς ἀνήκει εἰς τὴν Ιδικήν μας μεσοχρόνιον ἴστοριαν, ἡ 'Ελλὰς ἔχει τὰ περισσότερα βιζαντινὰ μνημεῖα καὶ κειμήλια, καὶ διτὰντὸ τὸ βιζαντινόν, της μουσείου, τὸ δοπίον ἀριθμεῖ ἡλικίαν μόλις διλιγίστων ἐτῶν καὶ ἀκαράστοις ἐνις τώρα καὶ περιφρονημένον περιεφέρειτο ἀπὸ ὑπόγεια εἰς ὑπόγεια, τώρα πρώτην φορὰν ἀπέκτησε τὸ Ιδικόν του μέγαφον, οἱ βιζαντινοὶ τοῦ δοπίου θησαυροὶ εἰς μαρμαρογύμπατα, εἰκόνας, ἐπιγραφάς, ἀμφια καὶ ἄλλα ἵερα ἀντικείμενα πρόκεινται εἰς τὸν θαυμασμὸν πάντων τῶν βιζαντινολόγων τοῦ κόσμου, οἱ ἐπιφανεστέροις τῶν δοτῶν τὰ ἔχοντα ἐκτιμήσει δταν συνηλθαν εἰς τὰς 'Αθήνας τελευταίως διὰ τὸ διεθνὲς βιζαντινὸν συνέδριον.·Εως πρό τινος οἱ παρ' ἡμῖν δὲν ἔδιδον καὶ τόση προσοχὴν εἰς τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἴστορίας, προελάμβανον δὲ ἡμᾶς ἔνοι, γνωρίζοντες καλλίτερα ποιῶν ἀπὸ ποιῶν δόξαν νὰ σφετερίζωνται.·Έτοι, ἔνθη δ βιζαντινὸς πολιτισμὸς ἀποτελεῖ Ιδικόν μας ἐθνικὸν ιτήμα, τὸ α' βιζαντινὸν συνέδριον είχαν συκροτήσει οἱ 'Ρομανοὶ εἰς τὸ Βουκουρέστιον, καὶ τὸ δεύτερον οἱ σέρβοι εἰς τὸ Βελγίον!·Τώρα τὰ πράγματα εὑνηχοῦς ἥλλαξαν καὶ ἡ βιζαντινολογία καλλιεργεῖται παρ' ἡμῖν μὲ πολὺν ηλιόν, ἀλλὰ καὶ μὲ πολλὰς ίκανότητας.

ΠΑΤΡΙΚΟΝ ΜΝΗΜΕΙΟΝ

·Ο νέος Πρόσδορος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας είνει μία προσωπικότης εἰς τὴν πατρίδην του πολλαπλῆς σημασίας ἀκριβέστερον ὅμως καὶ ἐπικρατέστερον εἰμπορεῖ νὰ καρακτηρισθῇ ὡς «πατήρ τῶν νιῶν του» διὰ τοῦτο τὸ μοναδικόν, καθ' δοσον γνωρίζομεν, γνωρίσμα: δτε δὲν ἡρκέσθη νὰ διαπαιδαγωγήσῃ τοὺς νιῶν του μὲ τὴν κοινὴν μέθοδον τῆς καθημερινῆς ἐπαγγειτνήσεως ποὺ ἐπιβάλλει τὸ φίλτρον καὶ τὸ καθῆκον τὸ πατρικόν, ἀλλὰ καὶ ἀπεκρυστάλλωσε τὴν σοφίαν τῆς μακρᾶς πατρικῆς του πείρας εἰς βιβλίον ποὺ συνέγραψεν ἀποκλειστικῶς διὰ τοὺς νιῶν του μὲ τὸν τίτλον «Τὸ βιβλίον τῶν νιῶν μου», διὰ νὰ ἔχουν τὰ παιδιά του—καὶ τὰ παιδιά τῶν νιῶν του—ζωντανὴν πάντοτε μαζὸν τῶν τὴν πατρικὴν σοφίαν καὶ μετά τὸν θάνατον τοῦ πατρός του. Μέσα εἰς αὐτὸν τὸ βιβλίον δὲ πατήρ Ντουψέρο ἀπεκρυστάλλωσε καὶ ἀπεθησάντος τὰς θεμελιώδεις ἐκείνας ἀρχὰς ποὺ δίδος ἐπίστενος καὶ ἐφίδμοσεν εἰς δλην του τὴν καρδίαν, ἀλλὰ καὶ ποὺ ἀπεκύμισεν ἀπὸ αὐτὴν ὡς ὑποθήκας παραμονίμου ἀξίας. Οἱ νιῶι του—νιὸι τρεῖς—ἀπέθανον δὲν πετρούσαντο τὰ τελευταῖον μέγαν πόλεμον τὸ βιβλίον του, γράφεν διὰ νὰ γείνῃ πνεῦμας τῆς ζωῆς τῶν, μετά τὸν θάνατον τῶν ἀφιερόδιθων εἰς τὴν μνήμην τουν, «πεσόντων ὑπὲρ πατριδός».·Έτοι, ἐνῷ ἐγράφη ὡς ὑπόμνημα διὰ ζωντανούς, μετεβλήθη αὔρηνς εἰς μνημείον νεκρῶν.·Καὶ τὸ βλέπει τώρα δ κόσμος διὸ μαυσωλεῖον μαζὸς θαυμασίας πατρικῆς καρδίας ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους τῶν ὑπερῆς τῆς πατρίδος θυπασθέντων θῶν τοῖν ἐν τῷ ὑπάτῳ ἔξιομάτιτον συγκεν-

τροῦντος ὀδόκληρον τὴν ἐθνικὴν ἔννοιαν. Οἱ ὑπέρ τῆς
ἐθνικῆς τιμῆς πεσόντες νῦν Ντουμέρ εἰχον ἐνστερνισθῆ
μὲν υῖτικὴν εὐλάβειαν ἀπὸ τὸ βιβλίον τὸ πατρικὸν καὶ τὴν
ὅρισην: «πρωτόπτερος ἐκαπόν φορὰς δὲ πόλεμος παρὰ ή ἀ-
πλεύεια τῆς ἀνεξαρτήσιας ή τῆς ἐθνικῆς τιμῆς». Καὶ οὕταν
ἡλθεγά ηδῶς, τὴν ἐφόπουσαν ἀκροαίαν.

τῆς ἐλευθερίας τὴν δᾶδα.

"*Ἡσαν εὐλογημένοι*, διότι ἡρχοντο ἐν δυνάματι Κυρίου, ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων ἐγένετο αὐθις μεθ' ἡμῶν!"
"Ἐγνωσαν τὰ ἔθνη τοῦτο καὶ ἤτιθησαν.

Η ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΕΩΡΗ
ΤΟΥ 25ου ΣΥΝΤΑΜΑΤΟΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

Λάγος ἐκφωνηθεὶς καρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ.κ. Λωφονίου κατά τὴν ἐν τοις ἑγένεσιν Εἰλικρινούσιν Στρατιώτα διεκαθῆσαν πολεμικὴν ὁρτὸν τοῦ 25ου Συντάγματος πεζικοῦ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἀδριανούπολεως.

Καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς δουλείας, Σεβασμώτατε ἀδελφέ, Στρατηγὲ μου, κύριε Συνταγματάρχα, κύριοι Ἀξιωματικοῖ, κύριοι Νομάρχαι, ἀγάπητοι ὑπάξιωματικοῖ, φίλοι—
τοι, μηδὲν μᾶλλον ἀπομείνει στον πόνον τῆς μετανοίας.

**τοῦ Ἐβραιῶν τὰς δύναμις ἤκουετο Ἰλαρά
φωνῇ ἐλευθέρᾳ καὶ ἔψαλλεν ἀρμονικά!**

‘Η αὔρα τὴν ἔφεος μακοάγ!

Τὸ γλαυκὸν κῦμα τοῦ Αἴγαιον, τὸ κῦμα τοῦ Ἑλληνικοῦ
Ἀρχιπελάγους, τὸ δόπιον ἀλλοτε, ἀπὸ τὸν ἵδιον ποταμὸν
παραλαβόν, μετέφερεν εἰς τὴν νότιον Ἑλλάδα—τὴν Εὐω-
παίκην καὶ τὴν νησιώτιδα Μικρασιατικὴν—τὴν λίραν καὶ
τὴν κεφαλήν τοῦ Ὀφρέως, ἐκόμιζεν, ἐνίστε καὶ τότε, πι-
πενον, γλυκοφιλοῦν, τὰς ἐλπίδας τῆς Θρακικῆς Ἑλλάδος,
ἐλπίδας ἔξερχομενάς ἐκ βάθους καρδίας ἀγνῆς καὶ ἐφερεν
αντάς εἰς τὴν ἐλευθέραν πατρίδα! Παραλαμβάνον ἀπὸ τὸ
Θρακικὸν πελαγος, ἔφερε τὸν χαρετισμοὺς αὐτῶν εἰς τὸ
Μυστήριον καὶ τὸ ἄλλο Αἴγαιον, εἰς τὰς ἀπτὰς τῆς Ἀττικῆς,
ἐκεῖ διποὺ ἀλλοτε ὁ Θρᾷξ Εὐμόλος εἰλένει εἰσαγάγα τὸν
τέραν ἀντίτην τῆς θρησκείας, τῆς θρησκείας, ἡς ἡ θευμολο-
γικὴ δῆτα είνει ἐπίστις Θρακικὴ καὶ διότι.

Απὸ τὴν Θράκην, βοὲ παιδ

ώς ἔψαλλεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μαζὸς Βιζυηνὸς ποιητῆς πρὸς τὰ Θοακόπουλα.

ἀπὸ τὴν Θράκην...ἔβγαλεν ἡ θρησκεία
κ' ἔσυραν αὐτοὺς τοῦ Θρακοῦ
μὲ τὴν κυρσή της δῆδα
απέβαι τὸν ξέλινον Εὐάνθανον

Οπίστα στηρι αλλή Ελλάδα;

Η Θρακική νεολαία και η παρά τας ὄχθας τοῦ "Ἐρθρου και τοῦ Ἀρδα, και τοῦ Ἔργίουν και τοῦ Τόνζου, και παρά τὰς ἀκτὰς τοῦ Βοσπόρου και τοῦ Ἐλλησπόντου, τοῦ Εὔ-
ξείνου, και τῆς Προσοντίδος, πανταχοῦ τῆς Θρακικῆς γῆς, και εἰς τὰ βουνά και εἰς τὰς κοιλάδας, ἐψαλλέν ἐλευθέρως, καίτοι δειλῶς, εὐπλεῖς ὅμως πάντοτε και εὐγενῆς, τὸν πό-
θους της και ἔστελέ, διὰ τῆς αὔρας και διὰ τῶν ἀνέμων, μὲ τὰ σύνυφα και μὲ τὰ ὄδατα, τοὺς ἀσπασμούς της εἰς τὴν
μητέρα και πήγετο εἰς τὴν πατρίδην ἦν ἀξιωθῆ ποτε εἰς
μίαν ἀγάκιν τὴν νάτασσιν διοῖ πτέρεν την.

Τῶν τέκνων της ν' ἀκούσῃ τὸν παλμὸν
κ' αὐτὴν γὰρ τῆν ἀποδήσειν τὸν ἀστακόν!

Καὶ αἱ ἐπίπεδαι· ίδον ἔγινοντο πραγματικότητες
Ἴδου· Ἀληθεύανε σνεια ἄγια
τ' ἀφῆλα ἀντηχοῦσαν βούνα,
καὶ μὲ νώια βαρεῖα ὁσανὰ
δεξιῶντο τὰ κάμηλα.

διελύνοντα τὰ μάγια! Στόλος καὶ στρατός, διὰ θαλάσσης καὶ διὰ ξηρᾶς εἰσήσχοντο εἰς τὴν ταλαιπωσίου ἔως τότε Θαύκην, μέροντες

***
'Αλλ' ή χαρά καὶ ή ἀγαλλίασις δὲν διήρκεσεν ἐπι μα-
κρόν. Και η πραγματικότης ἔξηφανίσθη και πάλιν. Και δ'
Ἐβρος ἀπὸ ποταμοῦ ἐλευθέρου, δι' ἐλευθέρας ἔδοντος
χώρας, ἀπέτη τὸ πόδες Ἀνατολὰς τὴν τῆς πραγματικῆς
Ἐλλάδος και οἱ εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ ὅρθην φρουροῦντες
ἐνοπλοὶ ή ἀστολοὶ στρατιώται, ἀπενίκουσιν γῦν περιλυτοὺς τὴν
ἀπέναντι γῆν, στεργήθεισαν οὐχὶ μόνον τὴν ἐλευθερίαν της,
ἀλλὰ και αὐτῶν τούτων τῶν αὐτοχθόνων κατοίκων της! Εἰς
τὴν ἀντίπεραν ὅχθην δὲν ἀκούεσται πλέον οὔτε ἐλευθέρα
ἄλλ' οὔτε ἀλτρόφωτος, οὔτε ίλαρά ἄλλ' οὔτε πένθιμος φωνὴ
Ἐλληνικῆ!

Ούδε πυχὴ Ἐλληνος πλέον ἀναπνέει ἐκεῖ ὅπου, εἰς τὴν συμβολὴν τῶν τριῶν Θρακικῶν ποταμῶν λουσθεῖς ὁ ώδος τοῦ Ἀγαμέμνονος—τοῦ ἡγέτου τῶν Ἐλλήνων βασιλέων· απατὰ τὴν πρότινην ἐπὶ τῷ Αἴαν τὸν ἐπιστρατείαν, ὥσπερ τὴν φερώνιμον τοῦ πόλιν, εἰς τὴν δυσίαν δὲ ἐπ’ ἔσχάτων τῶν ἡμεροῦν εἰχει φέρει τὴν ἐλευθερίαν τὸ Σύνταγμα, τοῦ διποίου τὴν ἐπέτειον ἐργοτῆν πανηγυρὶ ζεύμεον σήμερον, ἀναμηνησκομένοι τὴν μημεαρ ταῖς καθ’ ἥν πρὸ 11 ἐπειδὸν εὐστατήσῃς Ἑγειρόντος εἰσόποτε θυμαβετικῶς εἰς τὴν Ὄσεταίδα.

***

Αλλά μη ταρασσέσθω ήμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλεύτω!
"Αν εἰς χρόνους, καθ' οὓς δὲν ὑπῆρχε οὐδὲ σκιά Ἐλληνικοῦ κρατούς, αἱ ἐπίπεδες διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Γένους δὲν ἀπέλευτον, ἀν καὶ εἰς τοὺς χρόνους, κατὰ τοὺς ὅποιους οὐδὲν γοῦν Θρακικοῦ ἐδάφους ὑπῆρχεν ἐλεύθερα, ἢ Ἐλληνική τῆς Θράκης νεολαίᾳ ἔψαλλεν ἐγγενῶς τοι τοῦ Ἑζοῦν τὰς ὄγδας, οἵμεος δόπτε, μεθ' ὅλας τὰς συμφορὰς ἔχομεν κράτος συμπαγὲς καὶ ἐλεύθερον, αἱ ἐπίπεδες περὶ τελικῆς κατατύσεως τοῦ φωτὸς κατού τοῦ σκότους, τοῦ Σταυροῦ κατοῦ τῆς ἡμισελήνου, οὐδέποτε δέον νῦ μᾶς ἐγκατατείπωστος ΕἼναις θησαυρον, καὶ πάλιν ἡτεμθησονται· τοῦ μὲν διὸν βουλήν βουλέύσονται διαπεδάσει Κύριος ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

Κατά τούς ἀρχαίους δὲ κυππαλόντες Ὑφένες, δὲ μέγας, δὲ εὐαγέτεος, δὲ ἐνθὲ Θρᾷξ διδόδαικαὶ ὑποφήτης, δὲ ἐφευρέτης τῶν γραμμάτων κατὰ τινας, ἀνήροτε καὶ δὲ ἔκατην εἰς τὴν κοινωνίαν τοῦ Παγγαίου, διὰ νὰ καιρεῖται τὸ δάνταλον τῶν ἥλιων αὐτὸς δὲ τοῦ πεντακισκοῦ ἥλιου λάτρης. Καὶ τῷ ρᾳ, οὐ φάνιος, ἐνθεος, ἵππαται, πιστεύω, ὑπὲρ τὸ Παγγαῖον μας καὶ ἀντικοῖται ἐκεῖθεν τὴν Θράκην του καὶ μελετᾷ τὴν

Από τὰ ονδράτα ὑψη Σου, 'Οφέα,
π' τοῦ Παγγαίου τὴν θεόρατη κορφή,
τὴν δόξαν φάλλοις τῆς δικῆς σου χώρας
Θράκης ὑμνούση τῇ γῇ.

Τραγουδόθες τὰ ἀγάμα της πάθη,
τὸν πόδον πές της, τῆς καρδιᾶς της τὴν εὐχή
καὶ εἰς νέα δόξαν δομήσῃς την πάλη,
τὸν διάκριτον τῶν ἴσων Σου κορδά-

τικῶντες καὶ ἡττώμενοι, εἰς τὸν Θεὸν ἃς ἐλπίζω
πτὸν ἀς προσπαθήσομεν διὰ τῶν ἔργων τὰ εὐχαρι-
στῆρι φίει, ἀλλά λίους ἀγάπωντες καὶ οὐδὲ δάκνοντες.¹ "Ἄς
βεβαιοῖς ὅτι θὰ ἀνατίκτωμεν τὰ ἀπολεσθέντα καὶ
θῦντα μαρτυρεῖσθαι καὶ εἴναι αὐτηντούσιμα ἐπ', αἵτοις"

***

Θεὶς Παντοδύναμε! Θραυσὸν τὰ φυνάγματα τὰ παντάδόμεν τῇ ποιμνῇ Σου συνεχῶς ἐπισχόμενα, καὶ πάσον τὰ σώματα τὰ τῆς Ἔκκλησίας τε καὶ Ποιλήτριας. Πράγματον τὸν πάλον τὸν ἀμετρήτων πειρασμὸν, όνται δούλειας καὶ περιστάσεων τοὺς πόθῳ νῦν τιμῶντας. Σε καὶ τῇ Σῇ σπέλεῳ προστένοντας Σῆπον ἄντη Σῆπον τὴν μάντην διδοῦντα...